Экскурсіўны маршрут “Сцежкамі святых ускраін Лагойскага і Вілейскага раёнаў”

Аўтары: вучні дзяржаўнай ўстановы адукацыі “Крайская сярэдняя школа Лагойскага раёна”

Кіраўнік: Цалабанаў Аляксандр Іванавіч, настаўнік матэматыкі і інфарматыкі.

Мэта экскурсіі: фарміраванне ў вучняў грамадзянска-патрыятычных і духоўна-маральных якасцяў праз далучэнне да гісторыка-культурных каштоўнасцей роднага краю.

Задачы:

- знаёмства з хрысцыянскімі святынямі ўскраін Вілейскага і Лагойскага раёнаў;
- выхаванне духоўнай культуры дзяцей і падлеткаў, любові да роднага краю, павагі да гісторыі і культуры сваёй малой радзімы;
- шырокае далучэнне вучняў да культурнапазнавальнай і даследчай дзейнасці, накіраванай на пошук і атрыманне новых ведаў аб гісторыка-культурных і культавых каштоўнасцях малой радзімы.

Тып экскурсіі: гістарычная

Від экскурсіі: аўтобусна – пешая

Працягласць экскурсіі: 5,5 гадзіны

Даўжыня маршрута: 58,5 км

Маршрут экскурсіі:: в. Крайск – в. Альковічы– в. Мацькаўцы – в. Стайкі – в. Альковічы – в. Старынкі – в. Камена – аг. Даўгінава – аг. Крайск .

Змест экскурсіі

У час экскурсіі яе ўдзельнікі пазнаёмяцца з легендай і гісторыяй вёскі Крайск, яе знакамітымі землякамі, гісторыяй сям'і Ж. Алфёрава; наведаюць царкву Свяціцеля Мікалая і Царскіх Пакутнікаў, пабываюць ў Альковіцкім касцёле (помнік архітэктуры, пабудаваны ў неагатычным стылі ў1897—1902. Храм уключаны ў Дзяржаўны спіс гісторыка культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь). У музеі пры касцёле сабраны багаты матэрыял рэчаў нашых продкаў, убрання святароў, упрыгожанага элементамі слуцкіх паясоў.

Экскурсанты наведаюць адрэстаўрыраваны двор "Стайкі", які належаў роду Багдановічаў з 1-ай паловы 18 стагоддзя. У іх будзе магчымасць наведаць дзве самыя галоўныя каштоўнасці аг. Даўгінава: Траецкую царкву (1870 г.), цікавы помнік ретраспектыўна-рускага стылю і касцёл святога Станіслава пабудаваны ў 1853 годзе, які з тых часоў ні разу не закрываўся. У в. Даўгінава да нашага часу захаваўся будынак сінагогі, у якой вучыўся знакаміты беларускі пісьменнік Змітрок Бядуля. Побач са старымі яўрэйскімі могілкамі знаходзіцца адзіны захаваны ў Беларусі бейт-ахарон (хата абмыванняў). Тут перад пахаваннямі людзі з пахавальнага братэрства «Хэўра-Кадыша» абмывалі нябожчыка.

Пад час экскурсіі ў Цэнтр верхавой язды (в.Старынкі) удзельнікі змогуць пакатацца на конях і ўбачыць шматлікую колькасць розных экзатычных птушак пры наведванні агратурыстычнага комплексу "Райск".

Жадаючыя, змогуць перакусіць у летнім кафэ ў Даўгінава (Крайску) у агратурыстычным комплексе "Райск".

Агульныя метадычныя ўказанні да тэмы экскурсіі:

- экскурсавод павінен мець веды пра гісторыю вёсак, святыя мясціны і храмы ;
- мэтазгодна пры сабе мець "партфоліа экскурсавода";

- экскурсія павінна весціся ў адпаведнасці з патрабаваннямі дыферэнцыяванага падыходу;
- для пашырэння зрокавага раду, павышэння эфектыўнасці экскурсіі варта выкарыстоўваць наглядны матэрыял: (збудаванні, сажалкі, помнікі, рэшткі паркаў і г. д.).

Агульныя арганізацыныя ўказанні:

у час правядзення экскурсіі строга выконваць правілы бяспекі ўдзельнікамі экскурсіі, правілы дарожнага руху, інструктаваць экскурсантаў аб выкананні норм бяспекі пры аглядзе аб’ектаў: збудаванняў і водных сістэм.

Уступ да экскурсіі::

- арганізацыйны ўступ зрабіць пры сустрэчы з групай да пачатку руху, прыгадаць групе сваё імя і імя па бацьку, абгаварыць неабходныя арганізацыйныя пытанні і нагадаць пра правілы паводзін падчас экскурсіі і нормах бяспекі;
- у інфармацыйнай частцы ўступу коратка паведаміць пра тэму і асноўныя аб'екты экскурсіі;
- настроіць экскурсантаў на ўспрыманне зместу экскурсіі і ўстанавіць з імі эмацыйна-псіхалагічны кантакт.

Працягласць уступа – 5 хвілін.

Заключэнне: заключэнне зрабіць пасля наведвання агратурыстычнага комплексу “Райск”.

Працягласць заключэння: – 5 хвілін.

ТЭХНАЛАГІЧНАЯ КАРТА МАРШРУТА ЭКСКУРСІІ

Маршрут	Месца астаноўкі	Аб’ект паказу	Працяг-ласць, мін	Найменаванне падтэмы	Арганізацыйныя пытанні	Метадычныя ўказанні
Уступ 5 мін						
в. Крайск	в.Будзённага 5 пляцоўка каля школы	Школьны музей “Спадчына”	20	Гісторыя в.Крайск, знакамітыя людзі вёскі	Прапанаваць групе размясціцца паўкругам	Сустрэча і кароткае знаёмства з групай. Выкарыстоўваць прыёмы паказу (папярэдні агляд і аповед) экскурсійная даведка .
	Пяшком, 100 м ад школы	Помнік “Скорбящий воин”	5	Помнік скульптара Селіханава. Звесткі аб устаноўцы помніка, партызанскім руху брыгады “Народныя мсціўцы” імя Варанянскага	Прапанаваць групе размясціцца паўкругам	Выкарыстоўваць прыёмы паказу (папярэдні агляд і аповед) экскурсійная даведка .
	Пяшком, 50 м ад помніка	Царква Свяціцеля Мікалая і Царскіх Пакутнікаў. Помнік цару Мікалаю	20	Гісторыя адраджэння храма. Звесткі аб устаноўцы помніка	Экскурсію праводзіць святар па дамоўленасці	Выкарыстоўваць прыёмы паказу (папярэдні агляд і аповед) экскурсійная даведка .
Пераезд у вёску Альковічы Вілейскага раёна (7 км, 8 хвілін)						
в. Алько-вічы	Плошча ля касцёла	Касцёл “ Адведзіны Найсвяцейшай панны Марыі”, музей пры касцёле	30	Знешні і ўнутраны агляд храма, знаёмства з будовай, з мастацтвам храма, наведванне музея пры касцёле.	Экскурсію праводзіць святар па дамоўленасці	Знаёмства з правіламі паводзін у час экскурсіі ў храме, па-радку руху, размя-шчэння і парадаку агучвання пытанняў да экскурсавода (на прыканцы экскурсіі).

Пераезд у вёску Стайкі (5 мінут– 4,6 км)						
Вёска Стайкі Двор “Стайкі”	Пляцоўка перад будынкамі. Двара “Стайкі”	Адноўленыя будынкі Двара “Стайкі” рода Багдановічаў герба “Багорыя”	30	Аглядная экскурсія - Двор “Стайкі” – помнік барока і класіцызму. Гісторыя радавога гнязда Багдановічаў, герба Багорыя. Першыя гаспадары Двара “Стайкі” і яго росквіт. Новае жыццё Двара “Стайкі”.	Экскурсію праводзіць экскурсавод (па дамоўленасці). Група размяшчаецца ў зале-жнасці ад размяшчэння аб’екта паказу	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, лакалізацыі падзей і гістарычных асоб.
Пераезд у вёску Мацькаўцы (1,5 км -3 хвіліны)						
в. Мацькаў-цы	На збочыне дарогі	Водныя каналы, млын, стайня	5	Пабудовы рода Багдановічаў у канцы XIX — пачатку XX стагоддзя	Знешні агляд, не пакідаючы аўтобус	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, лакалізацыі падзей і гістарычных асоб.
На ўскраіне вёскі Мацькаў цы	На збочыне дарогі, с правага боку, 50 м	Прыдарожная каплічка	5	Каплічка была пабудавана ў 1920-ыя гады, унутры змешчана фігура Найсвяцейшай Панны Марыі.	Група размяшчаецца такім чынам, каб не ствараць перашкоды транспарту, які рухаецца. Правілы бяспечных паводзін.	Папярэдні агляд і аповед.
Пераезд у вёску Старынкі (12 км, 16 хвілін)						
в. Старынкі	Пляцоўка ка	Сядзібны дом рода Багдано-вічаў, рэшткі алей сядзібнага парка	15	Легенда і факт набыцця маёнтка Старынкі. Аднаўленне маёнтка і стварэнне моцнай гаспадарчай інфраструктуры: пладовы сад, водная сістэма, вялізны гаспадарчы двор. Магчымасць рэстаўрацыі сядзі-бнага дома маёнтка Старынкі.	Група размяшчаецца перад парадным уваходам у сядзібны дом. Правілы бяспечных паводзін (немагчымасць наведвання пакояў дома).	Папярэдні агляд сядзібнага дома, пад’яздной брукаванай дарогі і рэштkaў парк.а Выкарыстанне ксера-копій фотаздымкаў былога сядзібнага дома і гаспадарчых пабудоў
Пераезд у цэнтр верхавой язды «Двор Старынкі» (0,5 км, 3 хвіліны)						
Цэнтр верхавой	Пляцоўка перад	конная ферма	30	Розныя пароды коней, спартыўныя жарабцы. Можна	Экскурсію праводзіць інструктар.	Быць уважлівымі да парад інструктара.

язды	комплекса м			пакарміць жывёл, а таксама пакатацца на конях.		
Пераезд у вёску Камена (12 км, 15 хвілін)						
В.Камена	Аўтобусны прыпынак, 100 м пяшком	Барысаў камень “Варацішын крыж”	5	Камень з ружовага граніту. Вышыня каменнага звону над паверхняй зямлі – 2,1м, даўжыня – 3,7 м, абвод –10.4 м, вага больш за 38 тон. Адкрыў помнік і ўпершыню замаляваў яго Канстанцін Тышкевіч у час навуковай экспедыцыі па рацэ Вілія	Група размяшчаецца паўкругам каля камня .	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, экскурсійнай даведкі
Пераезд у аграгарадок Даўгінава (7 км, 8 хвілін)						
Аг. Даўгінава	Стаянка перад царквой	Траецкая царква	5	Пабудавана ў 1870 годзе, цікавай архітэктурнай формы, упрыгожаная двума купаламі, з'яўляецца помнікам рэтраспектыўна-рускага стылю.	Група размяшчаецца паўкругам.	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, экскурсійнай даведкі
	Стаянка на плошчы	Касцёл Святога Станіслава.	20	Знешні і ўнутраны агляд храма, знаёмства з будовай, з мастацтвам храма. Год пабудавання 1853. Інтэр’ер храма багата дэкарыраваны. Касцёл з’яўляецца важным архітэктурным помнікам, культурна-гістарычнай каштоўнасцю Беларусі. Ёсць дзеючы арган.	Экскурсію праводзіць святар па дамоўленасці	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, экскурсійнай даведкі
	Пяшком 150 м в. Савецкая	Будынак былой сінагогі, мемарыяльны камень Змітраку Бядулі.	7	Да нашага часу захаваўся будынак сінагогі, у якой вучыўся знакаміты беларускі пісьменнік Змітрок Бядуля.	Група размяшчаецца паўкругам	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, экскурсійнай даведкі.

	Праезд да канца в. Савецкай	Яўрэйскія могілкі	10	Побач са старымі яўрэйскімі могілкамі знаходзіцца адзіны захаваны ў Беларусі бейт-ахарон (хата абмыванняў).Тут перад пахаваннямі людзі з пахавальнага братэрства «Хэўра-Кадыша» абмывалі нябожчыка.	Група размяшчаецца ў залежнасці ад размяшчэння аб’екта паказу	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, экскурсійнай даведкі
Пераезд ў в. Крайск (14 км 17 хвілін)						
Крайск	Абочына дарогі	Капліца Свяціцеля Алексія. Святая крыніца	5	Каменная царква пабудавана ў гонар Свяціцеля Алексія Маскоўскага Цудатворца ў 1897 годзе на сродкі святара Аляксея Біруковіча, на месцы пахавання свайго бацькі Міхаіла Біруковіча.	Група размяшчаецца ў залежнасці ад размяшчэння аб’екта паказу	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналізу, экскурсійнай даведкі.
в. Будзённага, 1	Стаянка каля комплекса	Агратурыстычны комплекс “Райск”.	30	Унікальная калекцыя дэкаратыўных птушак. 20 відаў фазанаў, больш за 12 відаў паўлінаў, цэсарак, індыкоў. Цікавыя жывёлы: яноты, паласкуны, вавёркі, бурундукі, казулі.	Экскурсію праводзіць экскурсавод (па дамоўленасці). Група размяшчаецца перад вальерамі строга па пешаходных сцежках. Экскурсавод узгадвае аб уважлівых адносінах да сваіх рэчаў і развітаецца з экскурсантамі.	Выкарыстоўваць прыёмы паказа (папярэдні агляд і аповед) Прапанаваць членам групы пакінуць запіс аб уражанні ад экскурсіі ў журнале экскурсавода.

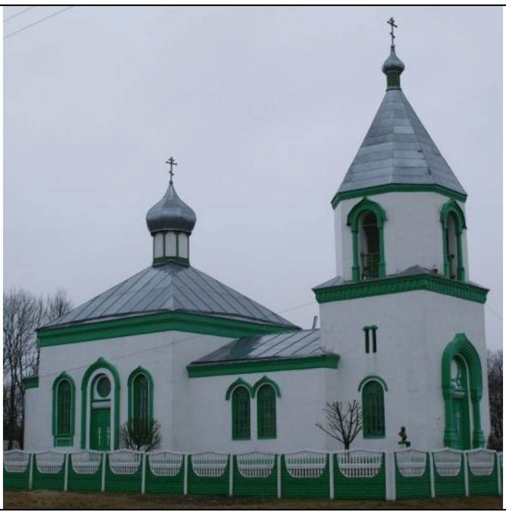	
Царква Свяціцеля Мікалая і Царскіх Пакутнікаў в.Крайск	**Свята-Аляксееўская царква в. Крайск**
Касцёл Адведзіны Найсвяцейшай панны Марыі, в.Альковічы	**Сядзіба-паркавы комплекс Багдановічаў “Стаецкі двор”, в.Стайкі**
	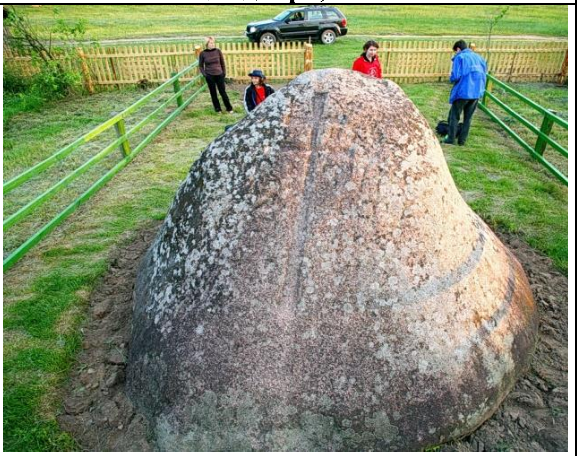
Сядзібны дом маёнтка Багдановічаў (18 ст), в.Старынкі	**Варацішын крыж у вёсцы Камена**

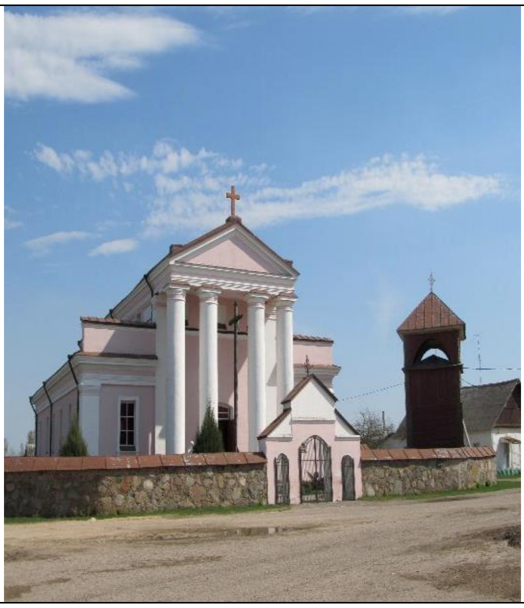	
Касцёл Святога Станіслава, в.Даўгінава	**Траецкая царква в. Даўгінава**
Яўрэйскія могілкі, в.Даўгінава	**Могілкі часоў вайны 1912 года, в.Даўгінава**
Будынак былой сінагогі, в.Даўгінава	**Памятны знак З.Бядулі, в.Даўгінава**